

105. Keskiviikkona 22 päivänä marraskuuta 1995

kello 19.15

Päiväjärjestys

Ilmoituksia

Toinen käsittely

- 1) Hallituksen esitys vuoden 1996 veroasteikkolaiksi 2762
- Hallituksen esitys 62/1995 vp
Valtiovarainvaliokunnan mietintö 34/1995 vp
- 2) Hallituksen esitys laeiksi tuloverolain ja korkotulon lähdeverosta annetun lain 6 §:n muuttamisesta ”
- Hallituksen esitys 63/1995 vp
Valtiovarainvaliokunnan mietintö 35/1995 vp
Lakialoite 49, 59/1995 vp
- 3) Hallituksen esitys laiksi yhtiöveron hyvityksestä annetun lain muuttamisesta 2769
- Hallituksen esitys 64/1995 vp
Valtiovarainvaliokunnan mietintö 36/1995 vp
- 4) Hallituksen esitys verohallintolaiksi ja laiksi verotusmenettelystä sekä eräiksi niihin liittyviksi laeiksi ”
- Hallituksen esitys 131/1995 vp
Valtiovarainvaliokunnan mietintö 37/1995 vp
- 5) Hallituksen esitys laiksi veronkanto-
lain muuttamisesta 2771
- Hallituksen esitys 155/1995 vp
Valtiovarainvaliokunnan mietintö 38/1995 vp
- 6) Hallituksen esitys laiksi eräistä ajoneuvoista suoritettavasta ajoneuvoverosta annetun lain muuttamisesta 2771
- Hallituksen esitys 133/1995 vp
Valtiovarainvaliokunnan mietintö 39/1995 vp
Lakialoite 42/1995 vp
Toivomusaloite 52, 53/1995 vp
- 7) Hallituksen esitys laiksi vankeinhoitolaitoksen työtoiminnassa tuotettujen tuotteiden hinnoittelun perusteista annetun lain kumoamisesta 2772
- Hallituksen esitys 189/1995 vp
Valtiovarainvaliokunnan mietintö 40/1995 vp
- 8) Hallituksen esitys laiksi eräistä kuntien valtionosuuksien järjestelyistä vuonna 1996 ja eräistä muutoksista valtionosuuslainsäädäntöön ”
- Hallituksen esitys 110/1995 vp
Hallintovaliokunnan mietintö 8/1995 vp
Lakialoite 56/1995 vp
Toivomusaloite 68/1995 vp
- 9) Hallituksen esitys laiksi merenkululaitoksesta annetun lain 2 §:n muuttamisesta 2774
- Hallituksen esitys 159/1995 vp
Liikennevaliokunnan mietintö 3/1995 vp
- 10) Hallituksen esitys laiksi metsäkeskuksista ja metsätalouden kehittämiskeskuksesta ”
- Hallituksen esitys 117/1995 vp
Maa- ja metsätalousvaliokunnan mietintö 8/1995 vp

11) Hallituksen esitys laeiksi leimaverolain ja arvopaperimarkkinalain muuttamisesta 2775

Hallituksen esitys 167/1995 vp
Talousvaliokunnan mietintö 22/1995 vp

Mietintöjen pöydällepano

12) Hallituksen esitys laiksi valtion virkaehtosopimuslain 3 a ja 5 §:n muuttamisesta ”

Hallituksen esitys 113/1995 vp
Hallintovaliokunnan mietintö 9/1995 vp

13) Hallituksen esitys laiksi yksityisistä teistä annetun lain muuttamisesta ”

Hallituksen esitys 55/1995 vp
Liikennevaliokunnan mietintö 4/1995 vp

Puhetta johtaa ensimmäinen varapuhemies S-L. Anttila.

Nimenhuudon sijasta merkitään läsnä oleviksi ne edustajat, jotka osallistuivat edelliseen täysistuntoon.

Täysistunnon kuluessa ilmoittautuu ed. Lipponen.

Päiväjärjestyksessä olevat asiat:

1) Hallituksen esitys vuoden 1996 veroasteikkolaiksi

Toinen käsittely
Hallituksen esitys 62/1995 vp
Valtiovarainvaliokunnan mietintö 34/1995 vp

Ensimmäinen varapuhemies: Käsittelyn pohjana on valtiovarainvaliokunnan mietintö n:o 34. Ensin sallitaan yleiskeskustelu asiasta, sen jälkeen ryhdytään lakiehdotuksen yksityiskohtaiseen käsittelyyn.

Yleiskeskustelua ei synny.

Yksityiskohtaisessa käsittelyssä hyväksytään keskustelutta 1—5 §, johtolause ja nimike.

Lakiehdotuksen toinen käsittely julistetaan päättyneeksi.

2) Hallituksen esitys laeiksi tuloverolain ja korkotulon lähdeverosta annetun lain 6 §:n muuttamisesta

Toinen käsittely
Hallituksen esitys 63/1995 vp
Valtiovarainvaliokunnan mietintö 35/1995 vp
Lakialoite 49, 59/1995 vp

Ensimmäinen varapuhemies: Käsittelyn pohjana on valtiovarainvaliokunnan mietintö n:o 35. Ensin sallitaan yleiskeskustelu asiasta, sen jälkeen ryhdytään lakiehdotusten yksityiskohtaiseen käsittelyyn.

Yleiskeskustelu:

Ed. Pekkarinen: Arvoisa puhemies! Lakiesityksen ensimmäisen käsittelyn yhteydessä esittelimme tarkemmin keskustan vaihtoehdon tulo- ja varallisuusverolaiksi. Kertaan vielä sen verran tuon esittelyn sanomaa, että keskusta lähtee omassa linjauksessaan siitä, että verotuksen on myös ensi vuonna kohtaannuttava kansalasiin mahdollisimman oikeudenmukaisesti. Hallituksen erilaiset leikkaukset kohdistuvat lapsiperheisiin sekä pieni- ja keskituloisiin. Näille hallituksen verokevennykset ovat pienimmät, osin olemattomat. Keskusta esityksessään tulee lähemmäs siitä, että tulo- ja varallisuusverolaissa kunnallisverosta tehtäisiin kannustinvähennys, jonka anti enimmillään olisi noin 800 markkaa. Verotus olisi sen verran kevyempi hallituksen esitykseen verrattuna.

Asian yksityiskohtaisessa käsittelyssä tuleme tekemään keskustan vaihtoehdon mukaiset muutosesitykset sekä kunnallisveron kannustinvähennyksen osalta että myös alijäämähyvityksen osalta, samoin kuin ylimääräisen korkovähennyksen osalta.

Ed. Tiusanen: Arvoisa puhemies! Valiokunnan työssä, jossa myös ed. Pekkarinen on mukana, ei kuitenkaan ole otettu käsittelyyn sitä lakialoitetta, jonka lisäksi koko joukko muita kansanedustajia teki ja joka koskee tuloverolain 106 §:ää ja nimenomaan sitä, että pystyttäisiin vähentämään kaikkein pienituloisimpien verotusta. Valitettavasti valiokunta ei ole asiaa käsitellyt. Eduskunnan lainsäädäntöjohtajaa konsultoituani hän ilmoitti, että sitä esitystä ei myös-

kään ole mahdollisuutta isossa salissa käsitellä, koska se ei liity auki oleviin pykäliin. Näin ollen viittaa vain siihen, että on tehty tällainen laki-aloite, joka nimenomaan huomioisi kaikkein pienituloisimpien verotuksen sitä vähentävällä tavalla.

Ed. P e k k a r i n e n (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Olen erittäin pahoillani siitä, että valiokunta ei ole ennättänyt ed. Tiusasen lakialoitetta käsitellä. Kun se oli lähetekeskustelussa, kovasti toivoin, että näin olisi voitu menetellä, jolloin nyt olisi voitu äänestää ed. Tiusasen lakialoitteen mukaisesti. Valitettavasti näin ei nyt keritty syystä taikka toisesta verojaostossa tehdä. Verojaoston puheenjohtaja ei ole valitettavasti paikalla, mutta voin vakuuttaa, että valiokuntakäsittelyssä tätä ei pois heitetty. Minä ihmettelen hieman, minkä takia asiaa ei voitaisi ottaa pykäläkohtaisessa käsittelyssä esille, koska siitä kuitenkin lakialoite on jätetty. Toivon, että näin voitaisiin menetellä. Jos se on mahdollista, meiltä tulee ehdotus. Ed. Kalli on varautunut siihen, että hän voi tehdä ed. Tiusasen aloitteen mukaisen ehdotuksen asiasta.

Ed. T i u s a n e n (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Otin asian esille, koska asian ensimmäisessä käsittelyssä ed. Pekkarinen viittasi siihen, että hän tulee huolehtimaan jne. Hän myös silloin, kun lakiesitys esiteltiin salissa, totesi, että hän huolehtii siitä, että valiokunnassa asia käsitellään. Totean vain, että hän ei ole huolehtinut siitä.

Ed. U o t i l a (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Verojaostossa asia jätettiin ottamatta käsittelyyn juuri sillä perusteella ja sillä syyllä, jonka ed. Tiusanen on saanut myös eduskunnan lainsäädänjohtajalta: Se ei liittynyt auki oleviin pykäliin, ja sen takia sitä ei otettu käsittelyyn. Jollen väärin muista, sillä hetkellä, kun päätös jaostossa tehtiin, ed. Pekkarinen ei ollut paikalla. Sen vuoksi se ei mennyt valtiovarainvaliokunnan käsittelyyn, kun se pudotettiin verojaostossa pois.

Ed. P e k k a r i n e n (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Jos ed. Tiusanen yrittää sanoa, että valiokunnassa tästä olisi pitänyt pystyä huolehtimaan ja minun pystyä huolehtimaan, en muista ainakaan, että olisin erityisesti luvannut, että minä valiokunnassa yritän tehdä asiassa parhaani. Siitä huolimatta taatusti olisin tehnyt va-

liokunnassa parhaani, jos siihen edellytykset olisivat olleet. Tarkemmin katsoen tässä kysymys on siitä, että sitä aasinsiltaa toiseen auki olevaan pykälään valitettavasti ed. Tiusasen aloitteesta ei ole. Se kai on lopulta se syy, minkä takia näin on kai tulkittu, että ed. Tiusasen aloitetta ei voida ottaa käsittelyyn.

Viittaa siihen, että kun tein itse aloitteen 130 a §:ksi, samassa aloitteesta kajotaan sellaiseen hallituksen pykäläesitykseen, joka pykälä on auki. Sillä perusteella ymmärtääkseni asianomainen jaosto, verojaosto, on voinut käsitellä minun aloitteeni asiasta. Kun ed. Tiusasella tällaista aasinsiltaa ei ole, valitettavasti nyt käy tällä tavalla. Olen hyvin pahoillani. Toivon, että eduskuntakoneisto voisi hyväksyä tämän tänne käsiteltäväksi.

Ed. A i t t o n i e m i (vastauspuheenvuoro): Rouva puhemies! Vastaan ed. Uotilalle. Totean, että kun asiaa käsiteltiin täällä eräänä iltana, olin paikalla, kun ed. Pekkarinen ilmaisi syvän tuensa ed. Tiusasen aloitteelle ja vakuuttelunsa siitä, että sitä tullaan tukemaan. Itse pidin sitä — valitettavasti käytiin rumaa sanaa — ”ällöttävänä” todeten tämän asian siltä pohjalta, että hallitusryhmässä oleva kansanedustaja on ensin ajamassa tämän tyyppistä lakia, jota täällä ollaan päättämässä ja samalla toisella kädellä antaa populistisesti jonkun ehdotuksen, joka on ristiriitainen sen linjan kanssa, mitä hallitus ajaa.

Kysymys lienee tässä siitä, että ed. Tiusasen tässä tapauksessa hankalaksi ja tavalla tai toisella ikäväksi osoittautunut lakialoite on vedetty jossakin vaiheessa pois, ettei hän ja yleensä vasemmisto joutuisi ikävään asemaan, kun siitä äänestetään. Olisihan ed. Tiusasen kannaltakin erittäin vaikeata, jos hän äänestäisi omaa lakialoitettaan vastaan. Minä uskon, että se on solidaarisesti siirretty pois jossakin vaiheessa, jotta tältä ikävältä tilanteelta tässä tapauksessa olisi vältytty. Eikö totta, ed. Tiusanen?

Ed. P e k k a r i n e n (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Minä olen kyllä täällä salissa huomannut monessa asiassa ed. Tiusasen käyttäneen puheenvuoroja, jossa on ymmärtämystä pieni- ja keskituloisia verovelvollisia ja kansalaisia kohtaan. Kun nyt on käymässä näin huonosti ja ikävästi, että ed. Tiusasen aloitteesta ei voida täällä äänestää, minä kiinnitän huomiota siihen, että keskustan vastalauseen esityksessä 130 a § on asialliselta sisällöltään, verotuksen kevennyskohtaannoltaan, hyvin pitkälti samanlainen kuin

ed. Tiusasen aloitteessa. Äänestämällä sen keskustan vastalauseen mukaisesti ed. Tiusanen asiallisesti ottaen tulee toimineeksi samalla tavalla, kuin hän toimisi, jos hän äänestäisi oman aloitteensa puolesta. Tätä kautta ongelma hoituu mielestäni hyvin pitkälti.

Ed. T i u s a n e n (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tämän, mitä ed. Pekkarinen nyt sanoi, hän on tietysti jo aikaisemmin sanonut, eikä se ole mikään uutinen. Mutta ed. Aittoniemelle minä toteaisin, että ei voi olla epämiellyttävää tai jollakin tavalla ikävää tai vaikeata puolustaa niiden ihmisten asiaa, joilla todella on vähän tuloja tai jotka ovat köyhiä. Se lienee yleinen meidän mielipiteemme, ed. Aittoniemen ja minun. Ei siitä nyt ole erimielisyyttä.

Mutta toinen asia on tässä nimenomaan se, että kun tehdään lakialoitteita ja lähdetään siitä, että liikaa verotetaan pienituloisten ihmisten tuloja, niin tästä kai ei yleinen mielipide eikä tämän salin yleinen käsitys voi olla toinen, kuin että tämä on tosiasia Suomessa tällä hetkellä. Eikö näin ole?

Ed. Ala - Nissilä: Arvoisa puhemies! Todellakin tuo saman sisältöinen asia on tulossa äänestykseen, mitä ed. Tiusasen aloitteessa. Voimme nyt helpottaa pienituloisten verotusta. Sehän on SAK:kin linja. On todettu viimeaikaisissa tutkimuksissa nimenomaan, että se on työllisyyden kannalta tärkeä asia.

Veronmaksajain Keskusliittohan tänään toteaa, että verokertymä on tänä vuonna 3,7 miljardia markkaa suurempi kuin on oletettu, joten liikkumavaraa on nyt toimia nopeasti työllisyyden hyväksi myös verotuksen alueella. Siinä mielessä tämä ed. Pekkarisen aloitteen pohjalta tehty kannustinvähennys on nyt juuri oikeaa veropolitiikkaa ja juuri oikeaa työllisyyspolitiikkaa. Ed. Tiusanenkin voi äänestämällä edistää tätä asiaa.

Tässä tulemme esittämään myös, arvoisa puhemies, äänestykseen alijäämähyvityksen korottamisen ensiasunnon hankkijan osalta. Sillä tavalla voimme nyt, niin kuin paljon halutaan, edistää rakennusalan työllisyyttä. Se on välttämätön asia.

Myös teemme poikkeavan esityksen ylimääräisen korkovähennyksen osalta. Sitä ei voi nyt tässä tilanteessa niin rajusti leikata, kuin hallitus esittää, kun tiedämme, mikä on opinto- ja asunovelkaisten ihmisten tilanne.

Näin ollen nyt voimme edetä veropolitiikassa tulevaisuuden äänestyksissä hyvin myönteisesti.

Ed. L a h t e l a (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kun minä olen tuolta maalta kotaisin, meillä on tapana saunan takana hoitaa tuommoiset asiat, kun joutavaa polemiikkaa käydään, missä ei sinällään ole asiaa.

Keskustan taholta on heitetty ajatuksia, joista tulee mieleen, eikö neljä vuotta olisi ollut aikaa hoitaa asiat kuntoon. Miksi nyt pitääkin yllättäen saada heti hoidettua? Minä olen nimittäin samaa mieltä, että pienituloisille pitää saada rajaa nostettua, mutta tämä tuntuu aika populistiselta. Tämä on politiikkaa ilmeisesti. Kepu harastaa tällaisista!

Ed. Pulliainen (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Totean ed. Ala-Nissilälle, kun hän sanoi, että on liikkumavaraa tullut. Sitä näyttää todella olevan runsaasti, kun puolisansaata miljardia budjetti on alijäämäinen; siinäpä sitä liikkumavaraa on, missä pyöriskellä.

Ed. Ala - Nissilä (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Ed. Pulliainen, paras tapa Suomessa säästää on parantaa työllisyyttä. Meillä on rakenteellinen työttömyys. Meidän on voitava edetä nyt työllisyyskysymyksessä.

Mitä tulee ed. Lahtelan puheenvuoroon, pääministeri Lipponen oppositiojohtajana opetti meitä, että päätöksiä on tehtävä ajallaan. Me olemme tässä ajassa. Nyt meidän on tehtävä päätöksiä työllisyyden hyväksi. Me emme saa hukata sitä kultaista hetkeä, mikä nyt on hoitaa työllisyyttä, kun talous vielä nousee. Muuten käy niin, että tämä kultainen hetki menee ohitse ja työllisyyttä ei saadakaan parannettua. Kun hallitus on kerran lähtenyt siitä, että työttömyys pitää puolittaa, on toimittava nyt hyvin nopeasti ja veropolitiikassa pitää myös liikkua. Tämä on SAK:n toistuvasti esittämä linja, että nyt pitää matalapalkka-aloille saada verohelpotus. Se on myös Oecd:n linja ja EU:n Valkoisen kirjan linja. Tehdään nyt päätöksiä tässä ajassa ja hoidetaan työllisyyttä Suomessa.

Ed. P e k k a r i n e n : Arvoisa puhemies! Ed. Lahtelan puheenvuoron johdosta haluaisin vielä ihan vähän jatkaakin keskustelua. Ed. Lahtela kysyi, miksei viime vaalikaudella toimittu tällä ja tällä tavalla, saman idean mukaisesti, mihin aloitte tähtää. Ed. Lahtela, juuri niin viime vaalikaudella toimittiin, niin ja sillä tavalla, mikä tämän aloitteen perussisältö ja sanoma on. Näin toimittiin viime vaalikaudella. Tässä jatketaan samaa linjaa. Tämän hallituksen linja ei noudata sitä

linjaa, mikä oli Ahon hallituksen veropoliittinen linja. (Ed. Elo: Eikä ole syytäkään, kun katsoo seurauksia! — Hälinää)

P u h e m i e s (koputtaa): Ed. Pekkarisella on puheenvuoro.

P u h u j a (korokkeelta): Arvoisa puhemies! Siltä varalta, että aika loppuu kesken, tulen tänne jatkamaan muutamalla sanalla.

Hallituksen linja todella poikkeaa edellisen hallituksen linjasta. Kun tulot romahtivat viime vaalikaudella, olivat lähteneet romahtamaan reilusti ennen Ahon hallituksen liikkeelle lähtemistä, mutta kun julkiset menot jatkoivat huikeata kasvuaan, ei kyetty leikkaamaan niin nopeasti, kuin tulojen pudotus olisi käytännössä edellyttänyt. Piti muun ohessa myöskin verotusta kiristää. Se on totuus, verotusta kiristettiin. Mutta, ed. Lahtela, ne veroratkaisut, mitkä tehtiin, tehtiin viime vaalikaudella siten, että ne, joilla oli työtä ja hyvät tulot, kantoivat suuremman rasitteen kuin ne, jotka olivat pienituloisempia ja heikommassa asemassa.

Tähän linjaan Lipposen hallituksen verolinja, äsken käsitelty asteikkolinja ja tulo- ja varallisuusverolakiesitys, joka on nyt käsitellyssä, tuovat muutoksen, samoin ne toimet, mitä sairausvakuutusmaksujärjestelmän uudistamiseksi ollaan tekemässä. Lipposen linja merkitsee sitä, että ei vain markkamääräisesti vaan myös suhteellisesti suurimmat kevennykset annetaan suurituloisemmille kansalaisille, niille samoille, joihin tulo siirtojen leikkaukset juuri koskaan eivät kohdennu. Näin käy sillä linjalla, mikä on Lipposen hallituksen linja.

Juuri tästä syystä keskusta pitää välttämättömänä, että myös verotuksessa oikaistaan tätä linjaa. Juuri tästä syystä keskusta esittää kannustinvähennystä, joka antaa helpotusta niille, joiden tulot alittavat 120 000 markkaa, niin että tuo helpotus suurimmillaan on 80 000 markan vuositulon kohdalla. Kannustinvähennyksen idea poikkeaa siitä järjestelystä, mikä tapahtuisi, jos asteikkoon tehtäisiin alemmissa tuloluokissa kevennyksiä. Asteikkoihin alemmissa tuloluokissa tehdyt kevennykset aina valuvat myös suurituloisimmille. Mutta tämän vähennyksen, mikä tässä on rakennettu, vaikutus poistuu 120 000 markan vuositulon kohdalla. Näin ollen se on täsmäase, jolla voidaan ojentaa kättä niille, joille täytyy; niille, jotka ovat heikommassa asemassa; niille, joita hallitus rokottaa myös sosiaalisten tulo siirtojen leikkausten kautta.

E d. T i u s a n e n (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Ed. Pekkarinen kyllä nyt ikään kuin sivuuttaa edellisen hallituksen aikana tapahtuneen räjähdysnomaisen työttömyyden lisääntymisen viisinkertaiseksi, valtiontalouden velan räjähtämisen kuusinkertaiseksi. Sen, että yläparvi on tyhjiällä tällä hetkellä lehtimiehistä, johtuu siitä, että he ovat käytävällä odottamassa hallituksen iltakoulua, ja se syy on taas myöskin Esko Ahon hallituksen aikaansaama Vuotoksen rakentamisen aloittaminen, joka päätös lähti liikkeelle edellisen hallituksen aikana täysin vastoin yleistä lain ja oikeuden tajua. Näin ollen tässäkin nämä kaksi epäoikeudenmukaisuutta, jotka ovat peräisin edellisen hallituksen ajalta, kohtaavat toisensa.

E d. R a n t a n e n (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kun ed. Pekkarinen todisteli jälkijättöisesti edellisen hallituksen toimia moittien nykyisen hallituksen toimia, joita ed. Al-Nissilä tuossa todisteli oikeiksi, on todettava kai, että ei myöskään edellinen hallitus tehnyt pitkäjänteistä ohjelmaa eteenpäin sillä tavoin, että se olisi luonut uskottavuutta yhtään sen enempää työmarkkinoille kuin myöskään sijoittajille. Näin oli ajauduttu tilanteeseen, jossa Ahon hallituksen aikana tehtiin viikoittain jälkijättöisesti 100—300 miljoonan viikottaisia supistuksia, jotka hermostuttivat ihmiset sillä tavoin, että uskoa tulevaisuuteen ei enää ollut.

Tästä johtuen tämän hallituksen supistukset ovat etupainotteiset. Se on saanut aikaan myöskin, totta kai, hyvän työmarkkinaratkaisun niin, että tietoisuus siitä, missä ollaan menossa ja millä tavalla maa pari vuotta eteenpäin makaa, on luonut tämän uskottavuuden, joka jo edellisellä hallituksella olisi ollut mahdollisuus saada aikaan. Se ei vain sitä tehnyt, ja nyt on kepun selittelyn aika.

E n s i m m ä i n e n v a r a p u h e m i e s : Muistutan edustajille siitä, että käymme keskustelua tuloverolain muuttamisesta.

E d. S a a r i n e n (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Ed. Pekkarisen puheenvuoron johdosta haluan todeta seuraavaa: 700 miljoonaa on paljon rahaa. Jos tämä ed. Pekkarisen näkemys tulisi hyväksytyksi, millä tavalla valtion budjetissa katettaisiin 700 miljoonan markan tulojen puute? Aikaisemmin tänään täällä ed. Pekkarinen on maininnut, että tämä keskustan näkemys ja esitys on neutraali, kun otetaan tarkaste-

lukulmaan kuntien ja valtion suhde. Mutta valtion tulojen kannalta se ei ole neutraali. Se aiheuttaa 700 miljoonan markan tuloaukon, ja ymmärrän kyllä ne motiivit, että oppositiosta käsin voi tehdä hyvin rennosti esityksiä tietoisena, että niistä ei joudu tilille eikä vastuuseen.

Ed. A u l a (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Ed. Pekkarisen esittämää perustelua tälle aloitteelle voisi kyllä hyvin vielä täydentää myöskin sosiaalipoliittisesta näkökulmasta. Tämä kunnallisverosta tehtävä vähennys on hyvin perusteltu juuri erilaisten sosiaalisten tulonsiirtojen ja verotuksen yhteensovittamisen kannalta. Toivonkin oikeastaan kaikilta niiltä, jotka tässä salissa ovat huolestuneita ns. kannustinloukuista tai juuri sosiaaliturvan ja verotuksen yhteensovittamisesta, että harkitsitte kahteen kertaan, voisitteko kannattaa ed. Pekkarisen aloitetta.

Tutkimuksissakin on todettu, että esimerkiksi kunnallisen toimeentulotuen tarpeesta varsin huomattava osa johtuu siitä, että verotus kohdistuu liian pieniin tuloihin, jolloin ne, jotka esimerkiksi saavat pelkkää työttömyysturvan peruspäivärahaa, maksavat kunnallisveron ja sen jälkeen joutuvat hakemaan kunnan toimeentuloturvasta täydennystä tuloihinsa. Siltä kannalta tämä aloite on erittäin järkevä. Toivonkin, että jos hallituspuolueista juuri nyt ei löydy selkärankaa tätä hyväksyä, ottaisitte kuitenkin opiksenne ja sisällyttäisitte tämän aloitteen mukaiset toimenpiteet niihin lakimuutoksiin, joita ensi keväänä tuodaan eduskuntaan kannustinloukkujen purkamiseksi.

Ed. A l a - N i s s i l ä (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kun kuunteli ed. Tiusanen ja ed. Rantasen puheenvuoroja, tuli mieleen, että oltaisiin jossakin arkeologien vuosikokouksessa. Täällä kaivellaan vanhoja luita jatkuvasti eikä tehdä päätöksiä tässä ajassa, kuten pääministeri Paavo Lipponen on meitä opettanut. (Naurua)

Ed. Tiusanen, te teette aloitteita, mutta unohtatte hoitaa ne. Mutta lukekaapa nyt SAK:n työllisyysohjelmaa, lukekaa EU:n Valkoista kirjaa, lukekaa Oecd:n tuoreimpia selvityksiä, lukekaa Suomen Pankin tuoreimpia tutkimuksia; kaikki ne sanovat, että veropolitiikan kautta voidaan parantaa työllisyyttä nimenomaan matalapalkka-aloilla.

Meille on tullut tämänkin vuoden osalta 3,7 miljardia lisää verotuloja. Meillä on nyt varmasti mahdollisuus liikkua verotuksen puolella työllisyyden hyväksi, jos me haluamme ja tahdomme.

Me emme saa nyt, ed. Tiusanen, hukata kultaista hetkeä parantaa työllisyyttä; kohta se hetki on ohitse. Sen vuoksi tulkaa nyt ed. Pekkarisen tekemän aloitteen pohjalta tehdyn kannustinvähennyksen taakse. Sen sisältö on melkein sama kuin teidän aloitteessanne, hieman parempi tosin, mutta hyvää kannattaa kannattaa tässä yhteydessä.

Ed. A i t t o n i e m i (vastauspuheenvuoro): Rouva puhemies! En kehtaisi enää tätä toistaa, mutta ilmeisesti ed. Tiusanen ei ole ollut koskaan salissa, kun asiasta on puhuttu.

Sinipuna luhisti Suomen talouden. Sitä mieltä olitte tekin aikanaan. Vuosien 1991 ja 1995 välisenä aikana Ahon hallitus muurasi uudelleen Suomen talouden perusteet, tosin kansalaisten selkänahasta; oli pakko. Teidän olisi hyvä jatkaa, mutta tällä politiikalla te luhistatte Suomen talouden uudelleen, tällä verotussysteemillä ja näillä leikkauksilla, joita te teette. Te viette kotimarkkinoihin vaikuttavan kansalaisten ostovoiman, jonka elvyttäminen on tällä hetkellä välttämätöntä. Se on aivan selvä asia.

Ensi keväänä tällä politiikalla, jos te tätä jatkatte, Suomen työttömyys on korkeampi kuin nyt. Minä väitän tällä tavalla, ed. Tiusanen, ja tarjoan teille vielä päivälliset, jos näin ei ole. Minä en toivo sitä, minä pelkään sitä, mutta jos ette muuta politiikkaanne, näin on.

Kuuntelin juuri Euroopasta tulleet viestit äsken televisiosta; niissä pidetään teidän näkemyksiänne tällä politiikalla työllisyyden hoidossa utopistisina. Suomen työllisyys ja talous eivät kohene tällä politiikalla, ed. Tiusanen. Tässä on teille luurankoja oikein sylikaupalla.

Ed. P e k k a r i n e n (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Ed. Aittoniemen suoriin terveisiin Euroopasta voisi jatkaa toteamalla ed. Saariselle, että keskusta on toden totta tänä päivänä esitellyt oman talous- ja työllisyysohjelmansa, joka tähtää nousuun, osoittaa myös keinot ja päättyy huomattavasti parempaan työllisyysilanteeseen. Keinot lähtevät yhtäältä siitä, että me emme tee sellaisia leikkauksia, jotka aiheuttavat kymmeniätuhansia uusia työttömiä. Toisaalta lähdemme siitä, että nyt on työllistävän pk-sektorin tien tasoittamisen aika.

Nämä pääkeinot tuottavat paremman työllisyyden, ja kun ne sen tekevät, ne tuottavat myös paremmat verotulot, reilusti paremmat verotulot, kuin budjettiesitykseen on kirjattu. On arvio, jonka valtiovarainministerikin jakaa, että 1 pro-

senttiyksikön parantuminen työllisyydessä merkitsee noin miljardin markan suuruista verotulojen lisäystä. Keskusta tavoittelee toki huomattavasti parempaa työllisyystilannetta kuin vain 1 prosentin paranemaa.

Ed. **Elo**: Arvoisa rouva puhemies! Olen jo aikaisemmin ensimmäisen käsittelyn yhteydessä todennut, että osoittaa erinomaista rohkeutta edellisen hallituksen keskeiseltä ministeriltä ed. Pekkariselta se, että hän rohkeasti täällä puolustaa aikaisempia tekojaan ja käy toisaalta nykyisen hallituksen kimppuun.

Kun katsotaan kuitenkin tilastoja, vuonna 1991 tulovero tuotti valtiolle 41 miljardia markkaa ja viime vuonna noin 30 miljardia markkaa. Ed. Pekkarisen, edellisen hallituksen keskeisen ministerin, aikana tapahtui tällainen valtava pudotus verotuloissa. Se oli aivan selvästi virhearviointien tulosta, joista johtui aivan mahdoton työttömyys, joka toisaalta vähensi verotuloja ja toisaalta lisäsi työttömyysmenoja.

Ed. **Ala-Nissilä** vaati toimenpiteitä oikeassa ajassa. Se on minusta aivan oikean suuntainen ajatus, mutta ihmettelen kyllä, miksi sitä ei viime vaalikaudella käytetty. Miksi viime vaalikaudella kaikki päätökset tehtiin suurin piirtein aina väärään aikaan, väärät toimenpiteet?

Arvoisa puhemies! Käsitykseni, jonka toin jo esille ensimmäisen käsittelyn aikana, on se, että me tarvitsemme edelleen elvytystä, jotta kotimarkkinat alkavat vetää. Me tarvitsemme, kun viennillä on ilmeisesti jonkinlaisia vaikeuksia ensi vuonna, lisää ostovoimaa tähän maahan. Me saamme sitä lisäämällä verohelpotuksia ja toisaalta alentamalla korkoja. Mutta, rouva puhemies, siihen voitaneen palata toisella kertaa.

Ed. **Pekkarinen**: Arvoisa puhemies! Jo ensimmäisessä käsittelyssä todettiin, että viime vaalikaudella ed. Elo ei ollut eduskunnassa. (Ed. Elo: Kaikki meni pieleen!) — Kaikki meni pieleen juuri niiden vuosien aikana. — En halua käydä nyt pidemmälle keskustelua menneestä ajasta, mutta kun virhearvioista puhuttiin, ehkä sopii kuitenkin muistuttaa mieliin, että syksyllä 1990, kun budjetti alun perin esiteltiin, se oli silloisen hallituksen näkemyksen mukaan ylijäämäinen.

Kun me huhtikuun puolelsvälissä valmistelimme budjettiesityksen tarkistuksia, jo siinä vaiheessa todettiin, että budjetti on alijäämäinen 25 miljardia markkaa. (Ed. Elo: Se oli teidän arvionne!) — Ed. Elo, lukemat oli Holkerin hallituksen

työn pohjalta meidän käsiimme annettu siinä siirtymävaiheessa. (Ed. Elo: Virkamiesten arviota!) — Nyt ed. Elo saa jäädä oman laskuoppinsa kanssa taistelemaan tässä asiassa. — Tuskin juuri koskaan niin suuria virhearvioita myöskään valtion verotuloissa on tehty kuin silloin. Ennen kaikkea budjettiaukon suhteen virhearvio oli todella suuri. (Ed. Elo: Mikä oli keskustan vaihtoehto?) En käy osoittelemaan ketään siinä syylliseksi, mutta halusin vain todeta, että tällaisia virheitä on menneisyydessä tehty.

Ed. **Rantanen**: Arvoisa puhemies! Kun ed. Pekkarinen edellisessä puheenvuorossaan kertoi, että keskusta ei tee — taikka kuten hän sanoi: me emme tee — sellaisia leikkauksia, jotka ovat epäsosiaalisia, totean vain sen, että tämän hallituksen aikana kepu ei todellakaan tee leikkauksia, vaan ne tekee hallitus.

Ed. **Aittoniemi**: Arvoisa rouva puhemies! Ed. Eloilta, jolla näyttää olevan huono ja lyhyt muisti, minä haluan vielä kysyä: Miksi ette tulleet hallitusneuvotteluihin 91 keväällä? Sen vuoksi, että te tiesitte tämän budjetin olevan 25 miljardia markkaa alijäämäinen, kupla ilmassa. Te selititte, että teillä oli pieni vaalitappio ja sen vuoksi ette tulleet hallitusneuvotteluihin. Ette kai te tulleet tuon montun reunalle, kun tiesitte, että tassut luiskahtavat. Minä voisin sanoa ed. Elolle, että kysykää silloiselta valtiovarainministeriltä, nykyiseltä eduskunnan varapuhemieseltä, ed. Louekoskelta. Hän varmaan kahden kesken voi kertoa, mikä oli tilanne ja mikä oli tieto. Ette tulleet, pakoilitte vastuuta, koska tiesitte, mihin tilaan olitte sinipunassa ajaneet tämän maan talouden.

Ensimmäinen varapuhemies: Muistutan edustajia edelleen siitä, että käymme keskustelua tuloverolain muuttamisesta.

Ed. **Ryhänen**: Arvoisa puhemies! Minä olen täsmälleen samaa mieltä. Olennaista ei ole kiistely eri hallitusten toimista ja menneistä, vaan olennaista on se, millaisen verovelvoitteen me säädämme nyt kansalaisille ja millaisen sosiaalisen linjauksen tämä laki saa aikaan.

Toivon erityisesti vasemmistoliitolta ymmärtämystä pienempituloisia kohtaan. Siitä tässä on kysymys, ja se tässä on olennaista. Sen perään ihmiset varmasti katsovat, eivät sen perään, mitenkä me toisiamme täällä haukumme menneistä.

Yleiskeskustelu julistetaan päättyneeksi.

Eduskunta ryhtyy ensimmäisen lakiehdotuksen yksityiskohtaiseen käsittelyyn.

80 §, 82 §:n edellä oleva alaotsikko ja 124 § hyväksytään keskustelutta.

Uusi 130 a §, jota ei ole mietinnössä

Keskustelu:

Ed. P e k k a r i n e n : Arvoisa puhemies! Ehdotan vastalauseen ja lakialoitteen n:o 59 mukaisesti, että säädettäisiin uusi 130 a §, jossa esitetään kunnallisverotuksen kannustinvähennyksen käyttöön ottamista.

Ed. A l a - N i s s i l ä : Arvoisa puhemies! Kannatan ed. Pekkarisen ehdotusta.

Keskustelu julistetaan päättyneeksi.

E n s i m m ä i n e n v a r a p u h e m i e s : Keskustelussa on ed. Pekkarinen ed. Ala-Nissilän kannattamana ehdottanut, että lakiin lisätään uusi 130 a § vastalauseen mukaisesti.

Selonteko myönnetään oikeaksi.

Ed. Lipponen merkitään läsnä olevaksi.

Äänestys ja päätös:

Mietintö, jossa ei ole 130 a §:ää, ”jaa”; ed. Pekkarisen ehdotus ”ei”.

E n s i m m ä i n e n v a r a p u h e m i e s : Äänestyksessä on annettu 100 jaa- ja 34 ei-ääntä, 1 tyhjää; poissa 64. (Ään. 1)

Eduskunta on hyväksynyt mietinnön.

131 §

Keskustelu:

Ed. A l a - N i s s i l ä : Arvoisa puhemies! Ehdotan, että pykälän 3 momentti saisi sen muodon, kuin sillä on vastalauseessa, jolloin ensiasunnon hankkijan alijäämähyvitys voisi nousta viidellä prosenttiyksiköllä.

Ed. P e k k a r i n e n : Arvoisa puhemies! Kannatan ed. Ala-Nissilän ehdotusta.

Keskustelu julistetaan päättyneeksi.

E n s i m m ä i n e n v a r a p u h e m i e s : Keskustelussa on ed. Ala-Nissilä ed. Pekkarisen kannattamana ehdottanut, että pykälä hyväksytäisiin vastalauseen mukaisena.

Selonteko myönnetään oikeaksi.

Äänestys ja päätös:

Mietintö ”jaa”, ed. Ala-Nissilän ehdotus ”ei”.

E n s i m m ä i n e n v a r a p u h e m i e s : Äänestyksessä on annettu 100 jaa- ja 34 ei-ääntä; poissa 65. (Ään. 2)

Eduskunta on hyväksynyt mietinnön.

143 § hyväksytään keskustelutta.

144 §

Keskustelu:

Ed. A l a - N i s s i l ä : Arvoisa puhemies! Ehdotan, että pykälän 2 momentti saisi sen muodon, kuin sillä on mietintöön liitettyssä vastalauseessa, jolloin ylimääräistä korkovähennystä ei leikattaisi niin rajusti ensi vuonna kuin hallitus esittää.

Ed. P e k k a r i n e n : Arvoisa puhemies! Kannatan ed. Ala-Nissilän ehdotusta.

Keskustelu julistetaan päättyneeksi.

E n s i m m ä i n e n v a r a p u h e m i e s : Keskustelussa on ed. Ala-Nissilä ed. Pekkarisen kannattamana ehdottanut, että pykälä hyväksytäisiin vastalauseen mukaisena.

Selonteko myönnetään oikeaksi.

Äänestys ja päätös:

Mietintö ”jaa”, ed. Ala-Nissilän ehdotus ”ei”.

E n s i m m ä i n e n v a r a p u h e m i e s : Äänestyksessä on annettu 99 jaa- ja 34 ei-ääntä; poissa 66. (Ään. 3)

Eduskunta on hyväksynyt mietinnön.

Voimaantulosäännös, johtolause ja nimike hyväksytään keskustelutta.

Yksityiskohtaisessa käsittelyssä hyväksytään keskustelutta hallituksen esitykseen sisältyvän toisen lakiehdotuksen 6 §, voimaantulosäännös, johtolause ja nimike.

Eduskunta yhtyy valtiovarainvaliokunnan ehdotukseen lakialoitteisiin sisältyvien lakiehdotusten hylkäämisestä.

Lakiehdotusten toinen käsittely julistetaan päättyneeksi.

3) Hallituksen esitys laiksi yhtiöveron hyvityksestä annetun lain muuttamisesta

Toinen käsittely
Hallituksen esitys 64/1995 vp
Valtiovarainvaliokunnan mietintö 36/1995 vp

Ensimmäinen varapuhemies: Käsittelyn pohjana on valtiovarainvaliokunnan mietintö n:o 36. Ensin sallitaan asiasta yleiskeskustelu, sen jälkeen ryhdytään lakiehdotuksen yksityiskohtaiseen käsittelyyn.

Yleiskeskustelua ei synny.

Yksityiskohtaisessa käsittelyssä hyväksytään keskustelutta 4, 5 a, 6, 8 ja 14 §, voimaantulosäännös, johtolause ja nimike.

Lakiehdotuksen toinen käsittely julistetaan päättyneeksi.

4) Hallituksen esitys verohallintolaiksi ja laiksi verotusmenettelystä sekä eräiksi niihin liittyviksi laeiksi

Toinen käsittely
Hallituksen esitys 131/1995 vp
Valtiovarainvaliokunnan mietintö 37/1995 vp

Ensimmäinen varapuhemies: Käsittelyn pohjana on valtiovarainvaliokunnan mietintö n:o 37. Ensin sallitaan asiasta yleiskeskustelu, sen jälkeen ryhdytään lakiehdotusten yksityiskohtaiseen käsittelyyn.

Yleiskeskustelu:

Ed. Ala-Nissilä: Arvoisa puhemies! Tähän lakipaketin kokonaisuuteen sisältyy keskeisimpänä laki verohallinnon muuttamisesta. Mielestäni tähän lakiin sisältyy monia periaatteellisesti arveluttavia kysymyksiä toimivalta-suhteiden, veronmaksajan oikeussuojan ja myös paikallishallinnon osalta.

Tässähän esitetään, että verohallituksen pääjohtaja päättäisi jatkossa veropiireistä ja lääninverojohdaja käytännössä verotoimistoista. Näin ollen virkamiehille keskitetään nyt voimakkaasti valtaa paikallishallinnon tasolla. Tämä on selvästi vastoin yleisiä paikallishallinnon uudistamisen periaatteita Suomessa. Myös kun meidän pitää saada harmaata taloutta kuriin, paikallishallinnon veroyksiköt ovat tässä suhteessa erittäin tärkeitä välineitä ja yksiköitä. Niistä ei pitäisi tehdä nyt pelkkiä teknisiä toimistoja.

Kiinnitän myös huomiota siihen, että tässä nyt veronpalautuksille maksettava yhteisökorko on 4 prosenttiyksikköä alhaisempi kuin veronmaksajilta otettava korko muun muassa arvonlisäverotuksen osalta, joka on itseverotusta, jossa tällä hetkellä on erittäin pahoja ongelmia veronmaksajilla ja myös veroviranomaisilla, mielestäni ainakin arvonlisäverouudistuksen osalta. Tässä vaiheessa olisi hyvä olla korko sama silloin, kun veroja palautetaan, että silloin, kun veroja maksetaan.

Ed. Puisto: Arvoisa puhemies! Kyseessä on verohallinnon uudistus, joka yksinkertaistaa tavallisen palkansaajan veroilmoitusmenettelyä ja helpottaa myös yritysten ja yhteisöjen asiointia verohallinnon kanssa, kun yritykset keskitetään muutamiin veropiireihin, joissa on asiantuntevasta suuryritysten verotuksesta ja myös kansainvälisen kaupan asiantuntevasta, jota yritykset voivat käyttää edukseen. Tämä on erittäin hyvä laki.

Ed. Pekkarinen: Arvoisa puhemies! Oli viime vaalikaudella tilaisuus seurata ja vähän osallistua hallinnon kehittämiseen. Totean sitä taustaa vasten, että eipä muistu mieleeni selaista valtion keskushallinnon yksikköä, jossa pääjohtajalle olisi keskitetty niin paljon sekä normiohjausta että myös hallinnollista valtaa, kuin on tämän jälkeen, mikäli tämä hallituksen esitys menee läpi, keskitetty verohallituksen pääjohtajalle. Hän on todellinen herra ja hidalgo tämän jälkeen. Sama koskee pitkälti myös lääninvero-

johtajia. Myös heidän valtaansa lisätään paljossa. Verohallinnon palvelupisteet tulevat taatusti vähenemään. Meillä on tiedossa, että niitä todella merkittävästi tulaisiin vähentämään. Tämän jälkeen edellytykset tehdä se vähennys hyvin nopeasti paranevat.

Arvoisa puhemies! Tekisikin mieli onnitella ministeri Viinasta. Hän on nyt saanut tässä asiassa tahtonsa läpi sellaisena, mikä tahto hänellä selkeänä oli kyllä jo viime vaalikauden aikana.

Puhetta on ryhtynyt johtamaan toinen varapuhemies Louekoski.

Ed. Ala-Nissilä: Arvoisa puhemies! Sen verran vielä jatkan, kun täällä ovat sekä veroministeri että työvoimaministeri paikalla, että nythän kun työvoimahallintoa on uudistettu, työvoimapiireistä päättää edelleen meillä valtioneuvosto. Näin on myös monen muun paikallishallinnon organisatorinen päätöksenteko valtioneuvostossa tai muutoin aika korkealla tasolla ja myös on poliittinen päätöksenteko mukana. Nyt meillä mennään hyvin pitkälle virkamieshallintoon ja virkamiesverotukseen. On todella niin kuin ed. Pekkarinen sanoi, että verohallituksen pääjohtajalle keskitetään valtaa ja koko verotus on menossa virkamiesverotukseen poliittisen kontrollin ulkopuolelle. Verotus ei tarvitse poliittista kontrollia, mutta hallinnossa sitä pitäisi olla.

Me voimme hyväksyä myönteiset asiat tässä paketissa verotusmenettelylain ja muitten osalta, mutta verohallintolaki meidän kannattaa kolmannessa käsittelyssä hylätä ja miettiä nämä periaatteelliset kohdat vielä kertaalleen ja tuoda esitys vuoden päästä uudestaan, jolloin voidaan ottaa veronmaksajain oikeusturvanäkökohdat ja paikallishallinnon näkökohdat paljon paremmin huomioon.

Yleiskeskustelu julistetaan päättyneeksi.

Yksityiskohtaisessa käsittelyssä hyväksytään keskustelutta 1. lakiehdotuksen 1—3 § ja 1 luvun otsikko, 4—8 § ja 2 luvun otsikko, 9 ja 10 § ja 3 luvun otsikko, 11 ja 12 § ja 4 luvun otsikko, 13—15 § ja 5 luvun otsikko, johtolause ja nimeke.

Eduskunta ryhtyy 2. lakiehdotuksen yksityiskohtaiseen käsittelyyn.

1—6 § ja 1 luvun otsikko, 7—14 § ja 2 luvun otsikko, 15—25 § ja 3 luvun otsikko, 26—33 §, 26 §:n edellä oleva alaotsikko sekä 34—39 § ja 34 §:n edellä oleva alaotsikko hyväksytään keskustelutta.

40 §

Keskustelu:

Ed. Jääskeläinen: Arvoisa puhemies! Kuten ed. Ala-Nissilä äsken totesi sisällöstä, teen ehdotuksen, että 40 §:n 2 momentti saisi yhteiskorosta seuraavan sisällön: ”Jos yhteisölle ja yhteisetuudelle määrätty vero on sen suoritukseksi luettavia ennakoita pienempi, palautettavalle erotukselle lasketaan yhteisökorko (palautettava yhteisökorko). Palautettava yhteisökorko on määrältään Suomen Pankin vahvistama viitekorko lisättynä kahdella prosenttiyksiköllä.” Tällöin tämä neljän prosenttiyksikön virhe voitaisiin korjata.

Ed. Pehkonen: Arvoisa puhemies! Kannatan ed. Jääskeläisen tekemää ehdotusta.

Ed. Ala-Nissilä: Arvoisa puhemies! Kannatan myös ed. Jääskeläisen ehdotusta.

Keskustelu julistetaan päättyneeksi.

Toinen varapuhemies: Keskustelussa on ed. Jääskeläinen ed. Pehkosen kannattamana ehdottanut, että pykälä hyväksyttäisiin hänen edellä esittämässään muodossa.

Selonteko myönnetään oikeaksi.

Äänestys ja päätös:

Mietintö ”jaa”, ed. Jääskeläisen ehdotus ”ei”.

Toinen varapuhemies: Äänestyksessä on annettu 99 jaa- ja 34 ei-ääntä; poissa 66. (Ään. 4)

Eduskunta on hyväksynyt mietinnön.

41—48 §, 40 §:n edellä oleva alaotsikko, 49—51 §, 49 §:n edellä oleva alaotsikko, 52 ja 53 §, 52 §:n edellä oleva alaotsikko, 54—60 §, 54 §:n edellä oleva alaotsikko ja 4 luvun otsikko, 61—65 §, 61 §:n edellä oleva alaotsikko, 66—71 §, 66 §:n edellä oleva alaotsikko ja 5 luvun otsikko,

72—79 § ja 6 luvun otsikko, 80—83 § ja 7 luvun otsikko, 84 ja 85 § ja 8 luvun otsikko, 86 ja 87 § ja 9 luvun otsikko, 88—90 § ja 10 luvun otsikko, 91—94 § ja 11 luvun otsikko sekä 95 ja 96 § ja 12 luvun otsikko, johtolause ja nimike hyväksytään keskustelutta.

Yksityiskohtaisessa käsittelyssä hyväksytään keskustelutta

3. lakiehdotuksen 4 a, 6 d, 15, 16, 20 b, 22, 24, 25, 25 b, 28, 29, 30 a, 32, 38, 42, 43, 45—48, 49 a, 51—53, 55, 58 ja 58 c §, voimaantulosäännös, johtolause ja nimike,

4. lakiehdotuksen 16—18, 20—22, 24—27, 29, 29 a, 32, 35—37 ja 39 §, voimaantulosäännös, johtolause ja nimike,

5. lakiehdotuksen 21 a, 22, 23—26, 29—32, 37—39, 42—56 ja 59 §, voimaantulosäännös, johtolause ja nimike,

6. lakiehdotuksen 20 luvun 1, 8, 9, 12 ja 12 a § ja luvun otsikko, voimaantulosäännös, johtolause ja nimike,

7. lakiehdotuksen 2 §, 13 ja 16 § ja 3 luvun otsikko sekä 21, 22 ja 24 §, voimaantulosäännös, johtolause ja nimike,

8. lakiehdotuksen 23, 30, 57 b, 70 a, 74, 87, 89, 91, 93, 97 a, 98 a, 98 b, 99 ja 100 a §, voimaantulosäännös, johtolause ja nimike,

9. lakiehdotuksen 44, 62, 112, 122, 136 ja 149 a §, voimaantulosäännös, johtolause ja nimike,

10. lakiehdotuksen 4 c, 8, 9 a, 10, 12, 12 h, 17, 18, 18 a ja 26 a §, voimaantulosäännös, johtolause ja nimike,

11. lakiehdotuksen 6, 10 ja 11 §, voimaantulosäännös, johtolause ja nimike,

12. lakiehdotuksen 10, 16 ja 18 §, voimaantulosäännös, johtolause ja nimike,

13. lakiehdotuksen 8, 10, 12, 14 ja 17 §, voimaantulosäännös, johtolause ja nimike,

14. lakiehdotuksen 8 ja 12 §, voimaantulosäännös, johtolause ja nimike,

15. lakiehdotuksen 7, 11, 12—14 ja 16—18 §, voimaantulosäännös, johtolause ja nimike,

16. lakiehdotuksen 7 §, voimaantulosäännös, johtolause ja nimike,

17. lakiehdotuksen 5, 6, 12 ja 13 §, voimaantulosäännös, johtolause ja nimike,

18. lakiehdotuksen 8 ja 8 a §, voimaantulosäännös, johtolause ja nimike,

19. lakiehdotuksen 8 ja 10 §, voimaantulosäännös, johtolause ja nimike,

20. lakiehdotuksen 36, 38 ja 39 §, voimaantulosäännös, johtolause ja nimike,

21. lakiehdotuksen 18 ja 19 §, voimaantulosäännös, johtolause ja nimike sekä

22. lakiehdotuksen 10, 12—14, 17 ja 18 §, voimaantulosäännös, johtolause ja nimike.

Lakiehdotusten toinen käsittely julistetaan päättyneeksi.

5) Hallituksen esitys laiksi veronkantolain muuttamisesta

Toinen käsittely

Hallituksen esitys 155/1995 vp

Valtiovarainvaliokunnan mietintö 38/1995 vp

Toinen varapuhemies: Käsittelyn pohjana on valtiovarainvaliokunnan mietintö n:o 38. Ensin sallitaan asiasta yleiskeskustelu, sen jälkeen ryhdytään lakiehdotuksen yksityiskohlaiseen käsittelyyn.

Yleiskeskustelua ei synny.

Yksityiskohtaisessa käsittelyssä hyväksytään keskustelutta 1, 2, 4 a, 7, 11 ja 27 §, voimaantulosäännös, johtolause ja nimike.

Lakiehdotuksen toinen käsittely julistetaan päättyneeksi.

6) Hallituksen esitys laiksi eräistä ajoneuvoista suoritettavasta ajoneuvoverosta annetun lain muuttamisesta

Toinen käsittely

Hallituksen esitys 133/1995 vp

Valtiovarainvaliokunnan mietintö 39/1995 vp

Lakialoite 42/1995 vp

Toivomusaloite 52, 53/1995 vp

Toinen varapuhemies: Käsittelyn pohjana on valtiovarainvaliokunnan mietintö n:o 39. Ensin sallitaan asiasta yleiskeskustelu, sen jälkeen ryhdytään lakiehdotusten yksityiskohlaiseen käsittelyyn.

Yleiskeskustelua ei synny.

Yksityiskohtaisessa käsittelyssä hyväksytään keskustelutta hallituksen esitykseen sisältyvän lakiehdotuksen 4, 7, 10 ja 11 §, voimaantulosäännös, johtolause ja nimike.

Eduskunta yhtyy valtiovarainvaliokunnan ehdotukseen lakialoitteeseen sisältyvän lakiehdotuksen hylykäämisestä.

Lakiehdotusten toinen käsittely julistetaan päättyneeksi.

7) Hallituksen esitys laiksi vankeinhoitolaitoksen työtoiminnassa tuotettujen tuotteiden hinnoittelun perusteista annetun lain kumoamisesta

Toinen käsittely
Hallituksen esitys 189/1995 vp
Valtiovarainvaliokunnan mietintö 40/1995 vp

Toinen varapuhemies: Käsittelyn pohjana on valtiovarainvaliokunnan mietintö n:o 40. Ensin sallitaan asiasta yleiskeskustelu, sen jälkeen ryhdytään lakiehdotuksen yksityiskoh- taiseen käsittelyyn.

Yleiskeskustelua ei synny.

Yksityiskohtaisessa käsittelyssä hyväksytään keskustelutta 1 ja 2 §, johtolause ja nimike.

Lakiehdotuksen toinen käsittely julistetaan päättyneeksi.

8) Hallituksen esitys laiksi eräistä kuntien valtion- osuuksien järjestelyistä vuonna 1996 ja eräistä muutoksista valtionosuuslainsäädäntöön

Toinen käsittely
Hallituksen esitys 110/1995 vp
Hallintovaliokunnan mietintö 8/1995 vp
Lakialoite 56/1995 vp
Toivomusaloite 68/1995 vp

Toinen varapuhemies: Käsittelyn pohjana on hallintovaliokunnan mietintö n:o 8. Ensin sallitaan asiasta yleiskeskustelu, sen jäl- keen ryhdytään lakiehdotusten yksityiskohtai- seen käsittelyyn.

Yleiskeskustelu:

Ed. M a n n i n e n : Herra puhemies! Halli- tuksen ja valiokunnan esityksen mukainen 3,8 miljardin markan kuntien valtionosuusleikkaus on ylimitoitettu. Se on myöskin epäoikeudenmu- kainen ja tulee aiheuttamaan lisää työttömyyttä.

Vastalauseessa keskusta esittää omaa leikkaus- malliaan ja lakiesitysmalliaan, jonka mukaan valtionosuuksia leikataan noin 2,2 miljardia markkaa. Arvioimme, että tämä säilyttää noin 7 000 työpaikkaa enemmän kunnissa kuin halli- tuksen ehdotus. Esityksemme on selkeä ja myös- kin yksinkertainen ja tarkoittaa 450 markan asu- kaskohtaista leikkausta.

Ehdotan, että vastalauseen mukaiset lakie- hdotukset otetaan käsittelyn pohjaksi. Mikäli sii- nä häviämme, tulemme esittämään yksityiskoh- taisia pykäläkohtaisia muutoksia.

Ed. R a n t a - M u o t i o : Herra puhemies! Kannatan ed. Mannisen ehdotusta.

Yleiskeskustelu julistetaan päättyneeksi.

Toinen varapuhemies: Yleis- keskustelussa on ed. Manninen ed. Ranta-Muotio- kannattamana ehdottanut, että käsittelyn poh- jaksi otettaisiin vastalauseen mukainen ehdotus.

Selonteko myönnetään oikeaksi.

Äänestys ja päätös:

Joka käsittelyn pohjaksi hyväksyy hallintova- liokunnan mietinnön, äänestää ”jaa”; jos ”ei” voittaa, on ed. Mannisen ehdotus hyväksytty.

Toinen varapuhemies: Äänestyk- sessä on annettu 101 jaa- ja 29 ei-ääntä, 5 tyhjää; poissa 64. (Ään. 5)

Eduskunta on käsittelyn pohjaksi hyväksynyt hallintovaliokunnan mietinnön.

Eduskunta ryhtyy hallituksen esitykseen sisäl- tyvän 1. lakiehdotuksen yksityiskohtaiseen käsit- telyyn.

1 §

Keskustelu:

Ed. M a n n i n e n : Herra puhemies! Ehdot- tan, että pykälä saisi vastalauseessa esitetyn muodon.

Ed. R a n t a - M u o t i o : Herra puhemies! Kannatan ed. Mannisen tekemää ehdotusta.

Keskustelu julistetaan päättyneeksi.

Toinen varapuhemies: Keskustelussa on ed. Manninen ed. Ranta-Muotio kannattamana ehdottanut, että pykälä hyväksyttäisiin vastalauseen mukaisena.

Selonteko myönnetään oikeaksi.

Äänestys ja päätös:

Mietintö ”jaa”, ed. Mannisen ehdotus ”ei”.

Toinen varapuhemies: Äänestyksessä on annettu 98 jaa- ja 29 ei-ääntä, 3 tyhjää; poissa 69. (Ään. 6)

Eduskunta on hyväksynyt mietinnön.

2 § hyväksytään keskustelutta.

3 §

Keskustelu:

Ed. Manninen: Herra puhemies! Ehdotan, että 3 § saisi vastalauseessa esitetyn muodon, joka tarkoittaa sitä, että yleinen valtionosuus on markkamääräisesti sama kuin tänä vuonna asukasluvulla tarkistettuna ja siitä vähennettäisiin 50 markkaa asukasta kohti.

Ed. Takkula: Arvoisa puhemies! Kannatan ed. Mannisen tekemää ehdotusta.

Keskustelu julistetaan päättyneeksi.

Toinen varapuhemies: Keskustelussa on ed. Manninen ed. Takkulan kannattamana ehdottanut, että pykälä hyväksyttäisiin vastalauseen mukaisena.

Selonteko myönnetään oikeaksi.

Äänestys ja päätös:

Mietintö ”jaa”, ed. Mannisen ehdotus ”ei”.

Toinen varapuhemies: Äänestyksessä on annettu 101 jaa- ja 29 ei-ääntä, 1 tyhjää; poissa 68. (Ään. 7)

Eduskunta on hyväksynyt mietinnön.

4 §

Keskustelu:

Ed. Manninen: Herra puhemies! Ehdotan, että pykälä saisi vastalauseessa esitetyn muodon, eli että sosiaali- ja terveystoimen valtionosuus on asukasluvulla tarkistettuna sama kuin kuluvana vuonna ja siitä vähennetään 243 markkaa asukasta kohti.

Ed. Ranta-Muotio: Herra puhemies! Kannatan ed. Mannisen ehdotusta.

Keskustelu julistetaan päättyneeksi.

Toinen varapuhemies: Keskustelussa on ed. Manninen ed. Ranta-Muotio kannattamana ehdottanut, että pykälä hyväksyttäisiin vastalauseen mukaisena.

Selonteko myönnetään oikeaksi.

Äänestys ja päätös:

Mietintö ”jaa”, ed. Mannisen ehdotus ”ei”.

Toinen varapuhemies: Äänestyksessä on annettu 101 jaa- ja 30 ei-ääntä, 1 tyhjää; poissa 67. (Ään. 8)

Eduskunta on hyväksynyt mietinnön.

5 §

Keskustelu:

Ed. Manninen: Herra puhemies! Ehdotan, että 5 § hyväksyttäisiin vastalauseen mukaisessa muodossa.

Ed. Ranta-Muotio: Herra puhemies! Kannatan ed. Mannisen tekemää ehdotusta.

Keskustelu julistetaan päättyneeksi.

Toinen varapuhemies: Keskustelussa on ed. Manninen ed. Ranta-Muotio kannattamana ehdottanut, että pykälä hyväksyttäisiin vastalauseen mukaisena.

Selonteko myönnetään oikeaksi.

Äänestys ja päätös:

Mietintö ”jaa”, ed. Mannisen ehdotus ”ei”.

Toinen varapuhemies: Äänestyksessä on annettu 98 jaa- ja 30 ei-ääntä, 1 tyhjää; poissa 70. (Ään. 9)

Eduskunta on hyväksynyt mietinnön.

6 §

Keskustelu:

Ed. Manninen: Herra puhemies! Koska nämä leikkaukset ovat tulleet hyväksytyiksi hallituksen ja valiokunnan esittämällä tavalla ja näin ollen ei voi vaikuttaa enää leikkausten määrään eikä kohdentumiseen, ilmoitan, että en tule äänestytymään enää vastalauseessa olevista jatkopykälästä.

Keskustelu julistetaan päättyneeksi.

Pykälä hyväksytään.

7 §, johtolause ja nimike hyväksytään keskustelutta.

Yksityiskohtaisessa käsittelyssä hyväksytään keskustelutta hallituksen esitykseen sisältyvien

2. lakiehdotuksen 2, 5, 6, 8, 9, 14, 15, 20—23, 25 ja 29 §, voimaantulosäännös, johtolause ja nimike,

3. lakiehdotuksen 1 ja 2 §, johtolause ja nimike,

4. lakiehdotuksen 12, 27, 33 ja 39 §, voimaantulosäännös, johtolause ja nimike,

5. lakiehdotuksen 62 §, voimaantulosäännös, johtolause ja nimike,

6. lakiehdotuksen 8, 9, 21, 28, 39, 40, 45 ja 50 §, voimaantulosäännös, johtolause ja nimike,

7. lakiehdotuksen 17 a §, voimaantulosäännös, johtolause ja nimike,

8. lakiehdotuksen 3 a ja 3 b §, voimaantulosäännös, johtolause ja nimike,

9. lakiehdotuksen 18 §, voimaantulosäännös, johtolause ja nimike,

10. lakiehdotuksen 10 §, voimaantulosäännös, johtolause ja nimike,

11. lakiehdotuksen 10 §, voimaantulosäännös, johtolause ja nimike,

12. lakiehdotuksen 5 §, voimaantulosäännös, johtolause ja nimike,

13. lakiehdotuksen 3 ja 4 §, voimaantulosäännös, johtolause ja nimike,

14. lakiehdotuksen 15 §, voimaantulosäännös, johtolause ja nimike,

15. lakiehdotuksen 4 ja 5 §, voimaantulosäännös, johtolause ja nimike,

16. lakiehdotuksen 31 §, voimaantulosäännös, johtolause ja nimike,

17. lakiehdotuksen 3 §, voimaantulosäännös, johtolause ja nimike,

18. lakiehdotuksen 5 §, voimaantulosäännös, johtolause ja nimike,

19. lakiehdotuksen 15 §, voimaantulosäännös, johtolause ja nimike sekä

20. lakiehdotuksen 1 ja 4 §, voimaantulosäännös, johtolause ja nimike.

Eduskunta yhtyy hallintovaliokunnan ehdotukseen lakialoitteeseen sisältyvien lakiehdotusten hylkäämisestä.

Lakiehdotusten toinen käsittely julistetaan päättyneeksi.

9) Hallituksen esitys laiksi merenkulkulaitoksesta annetun lain 2 §:n muuttamisesta

Toinen käsittely

Hallituksen esitys 159/1995 vp

Liikennevaliokunnan mietintö 3/1995 vp

Toinen varapuhemies: Käsittelyn pohjana on liikennevaliokunnan mietintö n:o 3. Ensinnä sallitaan asiasta yleiskeskustelu, sen jälkeen ryhdytään lakiehdotuksen yksityiskohtaiseen käsittelyyn.

Yleiskeskustelua ei synny.

Yksityiskohtaisessa käsittelyssä hyväksytään keskustelutta 2 §, voimaantulosäännös, johtolause ja nimike.

Lakiehdotuksen toinen käsittely julistetaan päättyneeksi.

10) Hallituksen esitys laiksi metsäkeskuksista ja metsätalouden kehittämiskeskuksesta

Toinen käsittely

Hallituksen esitys 117/1995 vp

Maa- ja metsätalousvaliokunnan mietintö 8/1995 vp

Toinen varapuhemies: Käsittelyn pohjana on maa- ja metsätalousvaliokunnan mietintö n:o 8. Ensin sallitaan asiasta yleiskeskustelu, sen jälkeen ryhdytään lakiehdotuksen yksityiskohtaiseen käsittelyyn.

Yleiskeskustelua ei synny.

Yksityiskohtaisessa käsittelyssä hyväksytään keskustelutta I—17 §, johtolause ja nimike.

Lakiehdotuksen toinen käsittely julistetaan päättyneeksi.

11) Hallituksen esitys laeiksi leimaverolain ja arvopaperimarkkinalain muuttamisesta

Toinen käsittely
Hallituksen esitys 167/1995 vp
Talousvaliokunnan mietintö 22/1995 vp

Toinen varapuhemies: Käsittelyn pohjana on talousvaliokunnan mietintö n:o 22. Ensin sallitaan asiasta yleiskeskustelu, sen jälkeen ryhdytään lakiehdotusten yksityiskohtaiseen käsittelyyn.

Yleiskeskustelua ei synny.

Yksityiskohtaisessa käsittelyssä hyväksytään keskustelutta ensimmäisen lakiehdotuksen 47 b §, voimaantulosäännös, johtolause ja nimike sekä toisen lakiehdotuksen 5 a §, voimaantulosäännös, johtolause ja nimike.

Lakiehdotusten toinen käsittely julistetaan päättyneeksi.

12) Hallituksen esitys laiksi valtion virkaehtosopimuslain 3 a ja 5 §:n muuttamisesta

Hallituksen esitys 113/1995 vp
Hallintovaliokunnan mietintö 9/1995 vp

Mietintö pannaan pöydälle puhemiesneuvoston ehdotuksen mukaisesti seuraavaan varsinaiseen täysistuntoon.

13) Hallituksen esitys laiksi yksityisistä teistä annetun lain muuttamisesta

Hallituksen esitys 55/1995 vp
Liikennevaliokunnan mietintö 4/1995 vp

Mietintö pannaan pöydälle puhemiesneuvoston ehdotuksen mukaisesti seuraavaan varsinaiseen täysistuntoon.

Toinen varapuhemies: Eduskunnan seuraava varsinainen täysistunto on huomenna torstaina kello 18. Kyselytunti on huomenna kello 16.30.

Täysistunto lopetetaan kello 20.34.

Pöytäkirjan vakuudeksi:

Seppo Tiitinen

